

HIRRADAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII., Gyulai Pál-utca 14.
Telefon: *116-246, 146-243

HÉTFŐI POLITIKAI LAP Főszerkesztő: BORNEMISZA GABOR

IX. ÉVFOLYAM, 18. SZÁM
Budapest, 1944. május 1.

Milyen szerepet játszik Türk Berta a többszázezer pengős zsidó ékszeresek elrejtésében?
Május 5-ig meghosszabbították a zsidók rádióbeszolgáltatásának határidejét

Berlini szerkesztőségünk telefonjelentése a Kovel körüli nagy sikerekről

Teljes vezérkarával elfoglalt egy szovjet hadosztályparancsnokot

Minden jel arra mutat, hogy hamarosan felgördül a függöny és megkezdődik a hatalmas történelmi színjáték. Nyugaton óriási hadseregek néznek farkasszemet egymással. Lázás apparátussal dolgozik az inváziós gépezet s úgy a védelemben, mint a támadásban olyan eseményeknek leszünk szemtanúi, amelyek látása és cselekvésének átélése a történelemben még egy nemzedéknek sem adatott meg.

Az angol-amerikaiak mindent erre az egyetlen lapra tettek fel. Évek, hosszú hónapok óta ezzel az inváziós idegháborúval ijesztgetik és rémítik Európát. Csillagászati számmal dobálódtak és dobálóznak ma is. Fanatikusan nagy, félelmetesen erős hadseregekről beszélnek. Új fegyverekről, az inváziós taktika megváltoztatásáról és új hadászati megoldásokról. S minden egyes alkalommal hozzáfűzték: *ezt az új taktikát, az új elgondolásokat félelmetes erővel valósítják majd meg azok a különleges kiképzett csapatok, szárazföldi, tengeri és légi erők, amelyek az angolszász világ „szeméjénét” jelentik, s amelyek a hatalmas Atlanti Falat áttörve, a nehézségeket legyűrve, megsemmisítve az ellenállást, megnyitják az utat Európa belsejébe, a európai kontinens szívébe.*

Berlinben nyugodtan, hideg fölényvel fogadták az angol-amerikai sajtó és a hivatalos körök inváziós propagandáját. A németek keveset beszéltek, de annál többet cselekedtek. Nem szóvitatással és propaganda-vitákkal töltötték az időt, hanem: számbavéve minden eshetőséget, lemérve a háború eddigi tapasztalatait, harcedzett, speciálisan kiképzett alakulatokat vonultattak fel nyugaton, új, friss erők szállták meg az Atlanti Fal erődítmény-rendszereit: — az egész Európa egyetlen hatalmas hinterlanddá bővült, amely minden anyagi és erkölcsi erővel áll a nyugati hadsereg háttámaszát.

Most, az inváziós előcsatározások napjaiban, a nagy összecsapás kezdetét megelőzően érdemes rövid visszajelentést tenni az eddigi angol-amerikai inváziós próbálkozásokról, illetve közelebről megvizsgálni azt a taktikát, amellyel

A magyar-német támadás az 1. ukrainai hadsereget a Kovel-Bucsač vonaltól keletre vetette vissza

Berlin, április 30.
Az NST jelenti: Alfred von Olberg nyugalmazott alezredes, az Európapressa katonai munkatársa írja:

— A keleti arcvonal harcából egyre világosabban kitűnik, hogy a moszkvai hadvezetőség először a déli szárnyon törekszik sikerre. Egyelőre meg kell várni, vajjon ez a támadás a várt nagy offenzíva nyitányát jelenti, vagy pedig különálló hadművelet. Az a körülmény, hogy a Prut és a Szeret között, Jassytól északra, erős friss tartalékok tüntek fel és az előző két nap kuárcái ellenére a szovjet hadvezetőség

újabb támadást intézett az előző napon kifejtett elmélet mellett szél.

Ugy látszik az ellenség egyelőre lemondott a déli Kárpátok elleni frontális támadásról és a 2. ukrainai hadsereget teljes egészében abból a célből veti harcba, hogy koncentrikusan együttműködjen a

3. ukrainai hadsereggel és így megsemmisítse a Kisinev, Jassy mostani záróvonal és a Fekete-tenger között álló német hadsereg-csoportot.

A Szeret és a Prut közötti előretöréssel elszakítják vágai a két német arcvonal hátsó összeköttetését,

amelyek a Dnyeszter alsó folyásánál, valamint a Dnyeszter és a Szeret között, Kisinevtől északra vannak, hogy azután keletről és északról egyszerre támadva a német csapatokat bekerítsék. A Dnyeszter alsó szakaszánál kifejtett állandó nyomás, a Dnyeszter és a Prut között uralkodó, viszonylagos nyugalom és a rendkívül heves támadások a Pruttól nyugatra megerősítik ezt a feltevést. A Galac és a román közrajvidék elleni előretörés későbbi hadászati cél volna.

— A déli arcvonal másik fő hadszínterén, Felső-Moldvában és Kelet-Bukovinában

a helyzetet Olberg teljesen másnak látja.

Itt a német-magyar támadás az 1. ukrainai hadsereget a Kárpátoktól a Kovel-Bucsač-vonaltól keletre vetette vissza. Az idevont szovjet tartalékok — Olberg nézete szerint —

egyelőre nem támadó feladatot kaptak, hanem azt, hogy a német-magyar előrenyomulást megállítsák.

A jövő mutatja majd meg, vajjon ezek a szovjet csapatok később, ha a nagy offenzíva esetleg megindul, azt a feladatot kapják-e, hogy a magyar Alföld felé törjenek előre a Kárpátokon át, vagy pedig északnyugatra, a főkörmányzóság területére.

A német csapatoknak a déli arcvonal északi szárnyán Luck térségében folyó támadása nem operatív jelentőségű.

Ez a támadás csupán az állások megjavítására szolgál, az esetleges szovjet átkaroló támadások felfogására, Lemberg irányában.

az angol-amerikaiak csupán a Bolognio-csapatok árulása következtében vihették ki.

A szicíliai partraszállás után sor került a délolaszországi támadásra, amely csak annyiban különbözött a szicíliai vállalkozástól, hogy számos kisebb partraszállás előzte meg Calabriában és Apuliában a sziernoi öbölben végrehajtott fő-partraszállást. Ezeket a kisebb partraszállásokat azonban nemcsak elterelő céllal hajtották végre az angol-amerikaiak, hanem főképpen arra irányultak, hogy iekössék a félsziget déli részén álló német csapatokat. Taktikai szempontból az angol-amerikaiak a szicíliai vállalkozásoknál alkalmazott módszereket követték, tehát a légbombázások és a hajóágyúk védelme alatt szálltak partra és ejtőernyős csapatokat vetettek harcba a német partvédelem háta mögött. A legutóbbi nettunói nagy partraszállás szintén nem mutatott lényeges változást a taktika alkalmazásánál. Itt az angol hadvezetőség lemondott a látszó partraszállásokról és erőinek zömét egyetlen kijelölt és kiszemelt támadási területre összpontosította.

Hogy milyen eredménnyel járt a nettunói partraszállás, azt meggyőzően mutatja a délolaszországi harcok területe alakulása. Itt a partraszállás megtörtént, megfelelő térnyerésre azonban az angol-amerikaiak a legelkeseredettebb harcok árán és óriási erőfeszítésekkel sem tudtak szert tenni. Az angol-amerikai hadvezetőség innen próbálta volna meg felgöngyöltetni az olaszországi védelmi rendszert s ez a támadás, a nettunói „inváziós főpróba” súlyos kudarcra változott.

Ilyen előzmények után várja a világ pattanásig feszült idegekkel az eszközei beigért, beharangozott, nagy inváziós támadást. Talán már a legközelebbi napokban felgördül a függöny s megkezdődik a nagy színjáték, az angol-amerikai inváziós hadseregek elvezetésének gloriás történelmi drámája az Atlanti Fal előterében és erődítmény-övezeteiben.

TURBÓR GYULA

Berlini szerkesztőségünk telefonjelentése:

Visszafoglalták a délről és nyugatról Kovelbe vezető vasútvonalakat

A német rádió gúnyos felhívása Angliához az invázióval kapcsolatban

Berlinben ma illetékes helyen kijelentették, hogy a keleti fronton jelenleg folyó harcok minden hevesége mellett még nem döntő jelentőségűek, viszont újabb nagy offenzívák megindulásával rövidesen számolni kell.

Erre vallanak a bolsevisták nagyszabású előkészületei is, melyeket a német felderítés a déli frontszakaszon és különösen a Kolomea-tarnopoli körben megfigyelt.

Kovelnél a német csapatok ellentámadása nagy sikereket eredményezett, amennyiben sikerült a délről és nyugatról a városba vezető vasútvonalakat elfoglalniok. Az itt néhány napja bekerített nagyobb bol-

sevista csoport a harcok folyamán megsemmisült.

A külügyminisztériumban Knox elhalálozásával kapcsolatban most Schmidt követ sajnálkozásának adott kifejezést, mondván, hogy ez tulajdonképpen Európa számára csapás, mert Németország és szövetségesei nem kívánhatnak maguknak „megfelelőbb” amerikai tengerészeti minisztert, mint amilyen Knox volt. Majd mosolyogva folytatta: „Knox nem mint hajóinas, hanem mint újságíró kezdte pályafutását és ennek megfelelően minden titkot idejében közölt a sajtóval. A haszontalan találmányok százait vásárolta össze a feltalálók örömeire, de az USA-flotta kárára. Ő volt az, aki 90 nap alatt el akarta söpörni a japán

flottát, sajnos, azonban erre nem volt megfelelő sóprúje. Működésének öröksége viszont még sokáig fogja terhelni az amerikai stratégiát a világtegereken.

Az invázióval kapcsolatban a német rádió egyik adásában a következő üzenetet közölte Amsterdamból:

Itt még léteznek a muzik előtt a csalogató emberek, akik a nézőket betesséklik az előadásra. Hozzájuk hasonlóan mi így kiáltunk Anglia felé:

„Parancsoljanak befáradni az inváziós előadásra! Kitiűnő aknamezőkről és árterületekről a rendezőség gondoskodott. A tűzfüggönyt az erődítmések szállítják. Lehet, lehet!”

Nyáry József

HITLER MONDOTTA:

„Ha azokra az áldozatokra gondolunk a arra a küzdelemre, amelyet katonáink kinn a fronton viselnek és vívnak — akkor lüthön minden áldozat jelentéktelenné várná. Olyan időben, amikor férfink ezrei halnak a fronton hőrhaldt, nem érdekl meg az életet az, aki a front nagy áldozataihoz lüthön méltatlannak bizonyul.

Egészen mindegy az, hogy milyen mezbe burkolózva kísérel meg valaki azt, hogy szavazja a német frontot és alássa népünk ellenálló erejét, hogy a kormányzat tekintélyét gyengítse és a mögöttes országré szek munkáját szabotálja.

A bűnös vezérni fogi Mindössze az a küllöbbség, hogy a katona a fronton a hősi halál áldozatát a legnagyobb dicsőségben hozza meg, míg a mások, aki ezt a hősi halál-áldozatot megszeneség:elenül, becs-telen halállal hal meg.”

(Höszlet Hűlernek 1941. december 11-én elmondott beszédéből.)

Ismét általános gyűléstiltalmat rendelt el a belügyminiszter

Választmányi értekezletet sem szabad tartani

A belügyminiszter a hivatalos lap vasárnapi számában 175500—1944 VII. száma alatt rendeletet adott ki, amellyel visszavonja a legutóbb kelt és a gyülekezési szabadságról kiadott rendeletét, az általános helyzetre való tekintettel. A rendelet hangoztatja, hogy a mostani viszonyok között a termelés folytonosságát és zavartalanosságát, csak minden erő összpontosításával és csak úgy látja biztosítottnak, ha a politikai pártok és egyesületek tevékenységüket, párt- és egyesületi életüket a lehető legszűkebb körre korlátozzák és senki sem vonnak el munkahelyéről. A most kiadott rendelettel a belügyminiszter felügyeleti jo-

gánán fogva megtiltja, hogy a rendezhetőség a gyülekezési jog korlátozásáról kiadott 8120—1939 M. E. rendelet 2. §-ában meghatározott gyűlésekre engedélyt adjanak. A rendelet hangsúlyozza, hogy a pártok és egyesületek rendes napi életéhez tartozó, — párt, — egyesületi élet folytonosságát biztosító adminisztratív tevékenységet nem kívánja érinteni. A tagok szokásos párt és egyesületi helyiség látogatásai nem esnek kifogás alá, — de ezek gyűlés jellegű nem öltethetik és ezen alkalmakkor beszédek sem hangozhatnak el. Tagértekezletek, vezető, vagy választmányi értekezletek sem tarthatók, vagy engedélyezhetők.

Teljes vezérkarával elfogtak egy szovjet hadosztályparancsnokot Kovelnél

2.000 foglyot ejtettek, jelentős fegyvert és egyéb hadianyagot zsákmányoltak a németek — Magyar csapatok 166 szovjet páncélost pusztítottak el

Berlin, április 30.
Az Interfal jelenté a keleti arcvonalról:
A keleti arcvonalon harci tevékenység ismét kizárólag a déli szakaszon van.
Krim félszigetén Szebasztopol külső övezetének keleti szakaszán visszavertünk néhány másadnyt. Hirtve

zárólagosnál létszámmal megindított bolsevista támadást.
A Dnyeszter alsó folyásánál a Szovjet főleg Arasopol—Ilchina folyóvidéken kísérte meg ismét a német állások benyomását, hogy ezzel mozgásai szabadságos jusszon, a nyugati parton. A német és román csapatok elhárítóharcra teljes eredmén-

nyel járt.
A Pruth mindkét partján Jasztyól északra is változatlan heveséggel folyik az elhárítóharc. A bolsevisták frissen barba vetett csapatokkal igyekeznek, ha kell a legnagyobb áldozatok árán is áttörni déli irányban, a német és a román harci kötelékek azonban érzékeny vereséget okozva verték vissza vállalkozásaikat. A védők állásait sikerült helyenként jelentékenyen előrehelyezni.

A német és magyar csapatok által elfoglalt terep ellen intézett bolsevista támadások a megerősítő csapatok ellenére a Kárpátok előterében sem jártak semmiféle eredménnyel. Az elmulat bűten egyedül a magyar csapatok 166 szovjet páncélost semmisítették meg. Április 29-én több szovjet erőd támadását fogták fel és utasították vissza több helyi támadással együtt a Dnyeszter felső folyásától északra és délre.

Kovelből délnyugatra megindított német ellentámadások is új harci terepnyereséghez vezettek. Az április 27-én körülbírt erősebb szovjet harc csoportot még jobban részekre szakították. A bolsevisták itt súlyos véres veszteséget szenvedtek. Több mint 2000 fogoly jutott német kézre, köztük egy hadosztályparancsnok teljes vezérkarával. A fegyver- és hadizsákmány is jelentékeny.

Az egész keleti arcvonalon a nap folyamán 40. éjfel pedig két szovjet gépet löttünk le. Két német repülőgép nem tért vissza támaszpontjára.

Papen Berlinbe érkezett

Berlin, április 30.
Az NST jelenti: Mint a Wilhelmstrassen közölte, Franz von Papen ankarai német nagykövet jelentésére Berlinbe érkezett. Mériékradó berlini helyen továbbra sem foglalnak állást a török kérdésben és számoltatnak arra, hogy külsőben áll a hivatalos német álláspont. Azoktal a sajtójelentésekkel kapcsolat-

ban, amelyek szerint Törökország a krónaszállítások elmaradásáért kárpótlásul más kereskedelmi politikai dolgokban akar elbékényeséget tapasztalni Németország iránt, a Wilhelmstrassen csupán annyit mondtak, hogy német fellegős szerint ezt a kérdést nem lehet ilyen kompenzációs eljárással ellátni.

Göbbels beszéde a német katonák világnézetét vezetői előtt

Berlin, április 30.
Dr. Göbbels birodalmi miniszter szombaton beszédet mondott a német hadsereg vezetőképző iskoláinak parancsnokai, egy katonai iskola hallgatói, valamint olyan újságírók előtt, akik katonai feladatukon kívül a csapatok világnézetét nevelésével foglalkoznak.

A miniszter lejegyzésében a hallgatóság előtt, amelynek sorában több magyar kitüntetéssel jutalmazott katona volt, kiemelte, hogy a politikai meggyőződés: ereje kemény harci szellemmel párosulva a német népet a legnagyobb alácsúlló erővel ruházta fel és az a hangy-herák győzelmeinek előfeltétele. (MTI)

Szálasi Ferenc Kovarcz Emilre bízta meg a Nyilaskeresztes Párt országos szervezői tisztségével

Henny Árpád munkarendvezető a következő levelet intézte Kovarcz Emil testvérnek:
Kovarcz Emil testvérnek, Budapest.
Köszönettel, hogy a Pártvezető a Pártvezetés Országos Vezetőjének tisztségével bízta meg. Ebben a tisztségében a Pártvezető Tanácsának tagja.

HENNEY Munkarend Vezető.

Újból szabályozták az elsötétítést

A honvédelmi miniszter május 1-től újból szabályozta az elsötétítést 1944 május hó 1-től július hó 22-ig. A rendelet értelmében május hó 1-től május hó 21-ig 21 óra 30 perccor, május 22-étől július 2-ig 23 órakor kell végrehasználni az elsötétítést. Az elsötétítés május 1-től május 14-éig hajnali 4 óra 30 perccig, május 15-től július 2-ig hajnali 4 óráig tart.

Ezek az időpontok érvényesek törvényhatósági jogú és megyei városokban azokra az ernyőzetes villamosüzemi közvilágítási lámpák

csökkentett fényvel való világítására is, amelyek központilag kapcsolhatók, továbbá a közúti forgalomban résztvevő járművek fénycsökkentő berendezésének felszerelésére. A közvilágítás szon villamosüzemű ernyőzetes lámpát, amelyek központilag nem kapcsolhatók ki, územben tartani egyáltalán nem szabad. A közvilágítást a fent szabályozott keretek között csak olyan köz- ségekben szabad fenntartani, amelyekben egyrészt állandó riasztó ügyeleti szolgálatot tartanak, másrészt a közvilágítást a „riasztás”-nak vagy „zavaró repülésnek” a véletlétől szándékosan egy perccel belül központilag ki lehet kapcsolni. A vasutakra vonatkozó rendelkezések változatlanok maradnak. A világítás meggyújtása után be- következzeti légitámadás, vagy légriadó esetén a teljes elsötétítést azonnal végre kell hajtani.

Személyi változások az Ipartestületek élén

A Budapesti Könyvtörök, Szágyártók egyesülete most tartotta évi rendes közgyűlést, amely egyhangúlag elnöké választotta Helba Gyula aranykoszorús bőrdobosmestert. Alelnökök lettek: Grolig József könyvtörök. Wovaszny Jend szágyártó és Barkódi Ferenc kosztás aranykoszorús mesterek.

Vitéz Endre László a Székelyföldön

Sepsiszentgyörgy, április 30.
Vitéz Endre László belügyi államtitkár országos szemléutja során a Székelyföldre is ellátogatott. A belügyi államtitkár Marosvásárhely, Sepsiszentgyörgy, Csíkszereda és Gyergyószentmiklós meglátogatása után Ungvár és Munkács vidékére utazott. Vitéz Endre László belügyi államtitkár a Székelyföldön tapasztaltak fölött teljes elismeréet fejezte ki és örömmel látta, hogy a Székelyföld népe lelkesen kapcsolódik bele az országépítő munkába. (MTI)

Szegeden 12 zsidót tartóztattak le értékek elrejtése miatt

Szeged, április 29.
A szegedi rendőrség 12 zsidót letartóztatott, akik különböző értékeket rejtettek el. Az elrejtett tárgyak közül a rendőrség addig

Kényszerlakhelyet jelölnek ki a szegedi zsidóknak

Szeged, április 30.
Dr. Tukats Sándor főispán kormányrendelet alapján utasította Szeged város polgármesterét, hogy a szegedi zsidóknak a város meg-

határozott részeibe való telepítésére a szükséges intézkedéseket azonnal tegye meg. A rendeletet nyolc napon belül kell végrehajtani. (MTI)

Berlin Knox haláláról

A NST jelenti: Frank Knox amerikai haditengerészeti miniszter halála a háromhatalmi szövetségre nézve súlyos csapás — jelentették ki a Wilhelmstrassen, — mert erre a helyre nem óhajlatk volna a maguk számára megfelelőbb ember. Knox minisztersége alatt sohasem tagadta, hogy fiatal korában nem hajóinas, hanem újságíró volt.

Tájékoztató

A bombakárosultak javára szánt adományát a 151.006 sz. postatakarékpénztári csekkszámára fizesse be. Befizetési lap minden dohányárudában 2 fillérért kapható.

A csekkszámia elnevezése: „B. M. a légitámadások áldozatainak megsegítése letéti számla. Budapest, 151.006.”

Téves befizetések elkerülése végett ezzel a jelzéssel a befizetési lapot, el kell látni.

Természetben adományokat városokban a polgármesterhez, községekben pedig az előjáróságokhoz kell eljuttatni.

„Szakadók”

Irta: Csűrös Zoltán

A belpolitikai élet kibontakozása azon az uton halad, amelyet a magyar nemzetiszocialista népi mozgalom már kilenc évvel ezelőtt kijelölt. A nemzet tele tudóval léleki be a magyar politika friss tavaszi levegőjét. Az új belügyminiszter nyilatkozata, — amellyel a jelenlegi pártok szabad működését és a hosszú éveken át elnyomott köztisztviselőretegünk véleménynyilvánítását lehetővé teszi — végre gyűlölködéstől értelemten erőszakodkodásuktól tisztítja meg az ország belső életét. Nincs többé első, második és utolsó rendű polgár ebben az országban: nem kell a kabát hajtókája alá rejtegetni a Nyilaskeresztes Párt jelvényét, s nincs szükség arra, hogy a szomszédban lakó üzvegy útmesterné címére kérjük a mozgalom lapjait.

Nyugodtan: az ősi magyar lélek ismert őszinteségével megvallhatja nemzetiszocialista-hungarista fel fogását minden magyar ember s nem lesz többé szellemi mezítábas csak azért, mert — ezeréves történelmünk nagy és örök tanítása szerint — a hősi életsemleket, a vér és vas történelemformáló erejét hirdeti.

A Kállay Miklóskor és Keresztes Fischer politikájának erkölcsi és szellemi hagyatékát ma már csak egy szomorú kör visszakisértő emlékei őrzik s a rugalmas magyar lélek — elfeledve tengernyi szenvedést, megaláztatást és gyalázatot — magasztartott zászlóval, friss lendülettel indul meg az európai népek történelmi útján az új Európa felé.

A megváltozott körülmények új szintet adtak a pártok életének s az egymást érő politikai összefüggéseket végre rendes mederbe terelték félresiklott sorsszekerüket és visszaadták népünk bizalmát s azt a tudatot, hogy nem róluk, de nélkülük döntenek elérhetetlen magasságban trónoló politikai cézárok, hanem — mint döntő tényezőre — éppen az ő hitükre és bizalmukra építi fel azt a Magyarországot, amely a dolgozó osztályok nemzeti és szocialista munkaközössége.

Ma már mindenki elismeri, hogy nem volt még párt és mozgalom ebben az országban, amelynek annyi nehézséggel kellett volna megküzdenie, mint éppen a mi izig-vérig magyar és maradéktalanul szocialista mozgalmunknak. A történelemírás feladata lesz feljegyezni a jogfosztások és kegyetlenkedések hosszú sorozatát s a nemzetiszocialista magyar léleknek azt a fanatizmusát, amivel mindent elviselte. És nemcsak az a csodálatos, hogy Keresztes Fischer és kapcsolatos részecskéi mindezen eltaposó szándéka ellenére is megállhatott, megismosodhatott a hungaricus tábora, hanem hogy — éppen az üldözöttség súlyos éve alatt — nyerte meg a dolgozó magyar társadalom legszélesebb rétegeit.

Eppen ezért nincs jelentősége annak a semmivel sem indokolható minősítésnek, amit — velünk szemben — bizonyos oldalról használnak. Így csak ezeknek „szakadók” vagyunk. Hogy azután kitől, vagy mitől „szakadtunk” el, azt már nem magyarázzák meg bővebben.

Soha nem voltunk hívei az értelemten nyelvelőltetéseknek: a sötétben való éretlen átkiabálá-

soknak. Felelősségtől áthatott lélekkel nyultunk minden esetben nemzetünk nagy sorskérdéseire s ha nemzetszervező és országépítő tevékenységünk során ellenvéleményekbe ütközünk és láttuk a velünk szembenálló jóhiszeműségét, mindenkor komolyan vettük a vitát és — igazságunk biztos tudatában, — nem tértünk ki a kemény harcok elől sem.

Ilyen lelkiállással akarunk tárgyilagosan, minden politikai türelmetlenséget kiküszöbölve, — de a bennünk égő meggyőződés tiszta fényénél — rámutatni arra, hogy mi soha nem voltunk és nem is lehetünk „szakadók”, mert egyetlen pillanatra sem szakadtunk el attól, amit kilenc év óta hirdettünk.

De nem szakadtunk el a magyar dolgozók milliós tömegeitől sem. Pedig nemegyszer csillant fel — a megpróbáltatások súlyos éve alatt — a csábos lehetőség a hosszú idő óta harcoló test és lélek „bársonyos” pihentetésére: mi azonban nem alkudtunk!... Még akkor sem alkudtunk, amikor a

mi táborunkban küzdő, régi harcok követelték az eddig vallott elvek „rugalmas” revízióját. Inkább elváltunk, s valljuk be: egyik-másik esetben nehezebb szívvel, de nem alkudtunk! Nem tértünk le a Cél felé vezető Útról, amelyet kenyelmünkkel, személyes szabadságunkkal, sőt életünkkel is többre becstünk. Nem voltunk tehát és nem is leszünk szakadók soha!

Meglehet azonban, hogy a bennünket aposztrofáló talán arra a sokat és helytelenül hangoztatott vádra gondoltak — s ezt fejezték ki a szakadók szóval — hogy mi: a magyar nemzetiszocialista népi mozgalom harcossai elzárkózunk mindennemű együttműködéstől, hogy politikai célunk gyorsan kieroszakolt elérését fontosabbnak tartjuk nemzetünk legsürgősebb, legégetőbb kérdésénél, az Európáért folyó győzelmes háborúnál.

Válaszunk: Mi mindennél előbbrevalónak tartjuk és érezzük a nemzet totális sorakozóját! A nemzeti erő maradéktalan érvényesítésében mindenki velünk összefogunk, mindenkit — szívvel és lélekkel — támogatunk. A belső front: a gyátrak, üzemek, a hivatalok és intéz-

mények munkájának alapos és tökéletes működését valamennyi rendelkezésre álló eszközzel elősegítjük és ebben a kormányzat munkáját is hatékonyan támogatjuk. És hogy mindez nemcsak színes szólam, hanem érzékelhető valóság is, azt, szerte az országban mindenki megállapíthatja. Mi tehát ilyen szempontból sem vagyunk és nem is lehetünk szakadók.

De szakadók lennénk, ha egyetlen pillanatra is mást hirdetnénk, mást akarnánk, mint eddig, ha — szemben tegnapi énünkkel — bevallanánk barátaink és ismerőseink előtt, a kávéházi törzsszótalok tájékán, hogy — hiába! őt, hat, vagy nyolc évig hittem vezéremben, eszmémben, ma azonban megvallom: csalódtam, tévedtem: be-látom, hogy új csapásokon kell keresztelnem a Célt, új vezércsillag mögé kell állítanunk a nemzetiszocializmusban hívő, bizakodó magyar dolgozók hatalmas táborát.

Igen. Ebben az egyetlen esetben tényleg „szakadók” lennénk s hithagyásunkkal nemcsak az eddig szentnek tartott Úttól és Céltől szakadnánk el, de: lelkiismeretünk től is.

Szabadságot kapnak a bombakárosult honvédek

A honvédelmi miniszter a honvédezerkar főnökével egyetértően a honvédség, csendőrség hivatásos és nem-hivatásos tisztjeinek és legénységének, akár hadműveleti területen, akár a hátszágban azonnali szabadságot engedélyez bombakárosodás esetén. A szabadság a károsodás mértéke szerint 14, illetve 28 nap. A károsodás fokozatát hatósági igazolvánnyal kell igazolni. A hadműveleti területen lévő bombakárosultak személyi, vagy vagyoni kárát, hozzátartozó, rokon, vagy ismerős köteles a legközelebbi katonai állomásparancsnokságnál, vagy csendőrségnél hatósági igazolvánnyal bejelenteni. A bombakárosultak szabadságáról szóló rendeletet a Honvédségi Közlöny és a Budapesti Közlöny közölte.

Bornemisza Gábor köszönete

Veesenmayer német követ Híler Adolf születésnapján nyújtotta át Bornemisza Gábornak, a Magyar Szó és a Virradat főszerkesztőjének a magyar-német fegyverbarátság, a magyar-német kapcsolatok bensőségs elmélyítése terén szerzett érdemeiért kitüntetésként a Német Szereplő L. oszlávját.

Azóta a barátok, ismerősök és névtelen magyarok szárai küldötték el meleg gratuláló sorokat lapunk főszerkesztőjének.

Bornemisza Gábor, a Magyar Szó

és a Virradat főszerkesztője ezúton köszöni meg a legmelegebben és legbensőségesebben a jókívánságokat.

A nemzetiszocialista állam munkatempója, az államvezetés gyors üteme és a postal szállások háborús forródása is készlet bennünket arra, hogy ezen jóleső jókívánságokat kifejező levelekre külön-külön ne válaszoljunk, miért is ezután ismételt megköszönjük Testvéreink, Barátaink és ismerőseink meleg együttérzéséről tanuskodó sorát.

Gép- és gyorsírást is tudó tisztviselőket felvesszünk. Jelentkezni lehet d.u. 14-15 óra között a kiadóban

Az OTI felhívása

a zsidó háztartási munkaadókhoz

Az Országos Társadalombiztosító Intézet felhívja a zsidó háztartási munkaadók figyelmét arra, hogy a zsidó háztartási alkalmazottjuk

alkalmaztatásának a fennálló rendelkezések értelmében törvény szerinti bejelentést az Országos Társadalombiztosító Intézetnél (vidéken az illetékes helyi szerveknél) az Országos szabályok szerint közzé kell bejelenteni. Az Intézet ugyanis a törvény rendelkezéseinek értelmében a járulékokat mindaddig felszámítja, amíg ez a bejelentés meg nem történik.

Az alkalmaztatás megkezdését Budapesten annak elterése is be kell jelenteni, hogy azt a m. kir. Állami Munkakörvetítő Hivatalhoz bejelenteni kell (MTI)

Milgen szerepet játszik Türk Bertá a zsidó Szenes László ékszerrejtegetési ügyében

Aldetektívek Türk Bertától vitték el a zsidó mérnök 200.000 pengős eldugott ékszereit

Szenes László vegyész mérnök újlipótvárosi lakására 27-én három férfi állított be és az ajtót nyitó szobalánytól a mérnök iránt érdeklődtek. Mikor bevezették őket a lakásba, az egyik férfi e szavakkal fordult a vegyész mérnök felé:

— Államrendőrségi detektívek vagyunk és a zsidó vagyonnal kapcsolatos rendelet ügyében jöttünk. Lefoglaljuk a készpénzt és az ékszereket.

Szenes László zsidó mérnök igen megijedt a három jólöltözött férfőtől és az első pillanatban nem gondolt arra, hogy

aldetektívekkel áll szemben.

A lakásán található ékszereket és készpénzt átadta a detektíveknek, akik nem voltak megelégedve az eredménnyel és vallatásra fogták Szenest, hol tartja többi ékszereit.

Hosszas vallatás után a vegyész mérnök elárulta, hogy

ékszereit nagyrészt Türk Bertánál, az ismert színésznőnél rejtette el.

Az állítólagos három detektív megjelent Türk Bertá lakásán, ahova ugyanazzal a mesével állították be, mint Szeneshez és felszóllították a művésznőt: adja elő Szenes László ékszereit

Így a három férfi elvitte Türk Bertától Szenesnek otlévő, mintegy 200.000 pengő értékű ékszereit, de ugyanakkor magukkal vitték Türk Bertának 160.000 pengő értékű ékszereit is.

Feljelentés folytán a rendőrség nyomozást indított a három áldetektív ügyében és rövidesen sikerül is őket kézrekeríteni. Molnár László 49 éves zsidó magántisztviselő, Gidáli Ernő 33 éves zsidó magántisztviselő és Róth Gábor 34 éves zsidó filmtéchnikus személyében, akik kihallgatásukkor bevallották, hogy

előre készítették bűncselekményükre és a zsidók mosvani féltelmét kihasználva, elhatározták, hogy mint áldetektív jelennek meg olyan helyeken, ahol tudják, hogy nagyjértékű ékszereket rejtgetnek.

Molnár és Róth mentek fel a lakásba, míg a vörösképű, Gidáli zsidó az ajtóban őrködött, míg társai „dolgoztak”. Tervük az volt, hogy még több megszeppent zsidót is kifosztanak. A három zsidó áldetektívet letartóztatták. Az ügyben egyébként szükséges körülmények indul és

a rendőrségi kihallgatások során fogják tisztázni Szenes László, valamint Türk Bertá színésznő szerepét.

Türk Bertával egyébként telefonon próbáltunk összeköttetésbe lépni, hogy felvilágosítást kaphassunk a többszáz ezer pengős ékszerrejtegetési ügyében, azonban a színésznővel nem tudtunk beszélni és a lakásában tartózkodók nem voltak hajlandók semmiféle felvilágosítást adni az ügyben. Kíváncsian várjuk az eset tisztázását és főleg azt, hogy az ismert színésznő tulajdonképpen milyen

szerepet játszott ebben a zsidó ékszerrejtegetési ügyben.

A zsidók rádiókészülékeinek átvétele

A zsidó tulajdonban lévő rádióvevőkészülékek átvételére Budapest, Újpest és Kispest területén bizottságok működésüket április 30-án befejezik, kivéve a VII. Erzsébet-körút 26. szám alatti bizottságot, amely működését 1944

május 5-én este 18 óráig meghosszabbította.

Akik beszoigaltatási kötelességüknek eddig nem tudtak eleget tenni, készülékeiket ennél a bizottságnál hamisíthatják. (MTI)

Még élek!
A színház női csuhá-tárában lakom!

Ezt írta otthonának ajtófélfájára egy berlini színésznő, miután azt angol-amerikai bombázók elpusztították. De nemcsak ő, hanem még sok színész, művész és tudós vesztette így el otthonát. Színházak égtek le, templomok, könyvtárak, múzeumok és intézmények pusztultak el, egyetemenek és klinikák dőltek romba. Mindezek ellenére tovább él e német kultúra. A gyorsan helyreállított termekben tovább játszik a színház, a szűkös-évhelyeken tovább működik az egyetem. A német kultúrának a bombaterror alatti helytállását mutatja be képes beszámolóiban a

SIGNAL

a nagy európai képesfolyóirat legújabb száma.
Ára 70 fillér. Kapható minden folyóiratüzletben. Előfizetéseket felvesz az „Ibusz”, Budapest V., Akadémia-utca 10.

Jegyzetek a városrendezési tervek margójára:

Hogyan született meg Pest és Buda egyesülése?

Amikor a politikusok még azon vitáztak, hogy Pest vagy Buda kapja meg a palanycerces címet

Ha szép Budapestünkre gondolunk, vajjon eszünkbe jut-e, hogy a most virágkorát élő magyar főváros, melyben ma, hála a sorsnak, nemzetiszocialista magyar szívek dobognak, hogy a „kicifrált ködjövendőt” valósággra váltották, azt a jövendőt, amelyért annyi jó magyar vár és verektek folyt el a mai napon — vajjon tudjuk-e mindnyájan, milyen erők és milyen érdekek hozták létre a mai ragyogó Budapestet, amit a külföldi sajtója is a Duna királynőjének nevezl. Ha lapozgatunk a régi aktákban, érdekes adatokra bukkanunk, amely adatok alapján tisztá képet kapunk arról, milyen kohóban formálódott ilyen drága, nemes fémmé a ma már magyar, Bemzeti Budapest.

1870-ben, mondják a régi írások — egy képviselő érdekes tervet vetett föl a Képviselőház egyik ülésén: Mi lenne, ha Pest, Buda és Óbuda egyesülnének — ebből a hízásságból megszületnek végre az a régen óhajtott nagyváros, mely

meltóképpen reprezentálná az ország fővárosát. Az eszme (akkor) fölötté pikánsan hangzott s egyrésztől élénk helyeslést, másrésztől — különösen az érdekelte városok részéről — viharos ellenkezést váltott ki. A haladó szellemű honatyák és egyéb közéleti kapacitások élénken helyeselték, míg az érdekelte városok képviselői viharosan tiltakoztak az egyesülés terve ellen. Ami érthető is volt, mert az érdekeltek tudták, hogy az egyesülés egyúttal egységes közigazgatást is jelent s két város a harmadik javára — s ez kétségkívül az ifjú Pest lenne. — elveszti függetlenségét. Ami nem kis dolog, lévén minden város valóságos kiskirályság közigazgatási szempontból abban az időben. Mondom az ötlet alaposan fölkaparta az addig békés városok nyugalmát s Buda és Pest, nemkülönben Óbuda is kezdett fölbolygottól méhkahoz hasonlítani.

bad királyi város. A Zápolya János oroszlánja meg már 150 évvel ezelőtt ott ágaskodott a szabad Buda címerének háromtornyú várkastélyának tetején, három lábát három omberfejen nyugtatva, míg a negyedikben piros zászlót tart, a pestiek griffmadara százötvenévvél később született csak. — Aztán rem is mári az olyan — csu lódtak a budaiak, — amelyik négy lábbon jár, mint a kutya és bozontos farkon van. Aféle se madár, se oroszlán szerzet. — Am hiába volt minden guny. A mérkőzésben Pest, az ifjú Pest győzött. Egytornyú várkastélyát a fiatalabb és erősebb jogán a címer fölő részébe helyeztette s így Buda mégis leszorult az elsősről. Sőt, Pest odáig merészkedett, hogy bírálat tárgyává tette Buda oroszlánjának hosszú nyelvét is s az griff-

madarának is nyelvet festetett. Hadd öltögezzék egymásra az egyenlőség alapján. A parázs címer-vita közepette mindenki meglepődött mint Óbudáról. O, szegény csak várta csöndben a fejleményeket a közben szomorúan állapította meg, hogy végül is teljesen kiszorult a címerről. Az ő jelenlétét nemhogy ősi címer-lilloma, de még egy szál füvecské sem jelezte az új címerben. Ebbeli jogos keservünk végre is hangot adott. A vitaközök — Pest és Buda — ráeszméltek a mulasztásra s a méltányosság alapján egy kaput töretek a most már véglegesen a címer aló részébe szorult budai ősi várkastélyon. Ez a kapu szimbóizálta azután Óbudát. A határozatba a szerény Óbudának — ha tetszett, ha nem — bele kellett nyugodnia zúgólódás élkül. A címer-vita szerencsés lezárásával azután megtörtént a nagy egyesülés. Buda, Pest és Óbuda Budapest néven egy várossá alakult. Nőt, gyarapodott s az idők folyamán királyi szépséű fővárossá fejlődött. Büszkén terül el a hatalmas Duna két partján s a külföldiek, akik itt járnak, nem győzik csodálni nemes szépségét. A főváros ma több, mint másfélmillió lakos számával és az új nemzetiszocialista kormányzat programjába vette, hogy erősen fejleszti majd nem-

Márkás külföldi porcellánt. kaptunk nagy tételben. A régebbi rendelés folytán a finom árut igen ócsón árúsítjuk: 6 személyes étkezészet 26 részes 151.— P 6 személyes kombinált készlet, 41 részes 196.— P EZENKIVÜL ólomkristályok díszműtárgyak melyek nászajándéknak alkalmasok ajándéknak, sportdíjnak stb. igen alkalmasak Nagykovácsi Utletház IV., Kossuth Lajos-u. 9.

A képviselő urak és egyéb közeleti előkelőségek

s a jó pesti, budai és óbudai polgárok egész nap ankézték, tárgyalak, vitakoztak, veszekedtek, érváltak és menyődörögtek is ott, ahol az okos szó nem segített. De mindez hiába történt. A magot elvetették s a fácska terebélyesedni kezdett. Nem lehetett a kérdést levenni a napirendről. Egyszer csak ott találták magukat a milyen tisztelt ankéztető bizottságok, — hogy-hogy, hogy nem — már az egyesülendő városok között, új címeréről ankéztettek. Adó-ig-addig kószolgatták, kerülgették a forró kását, amíg végre izetni kezdett. — El nem is olyan rossz ideal — mondták a halandóbb szelleműek. — Csatlakozzunk mi is. Nagyobbak és erősebbek leszünk. — Ez a vélemény azután hólabdaszerűen terjedt. Egyszer csak ott állta magát mindenki, hogy szinte örül az eddig annyira ellenzett egyesülésnek.

Tóth Vilmos, az akkori belügyminiszter ágált legjobban

az egyesülés terve mellett. Szinte már látta maga előtt a világvárossá fejlődőt, hatalmas Budapestet (hátha még a zsidótlarított Budapestet láthatta volna?), melynek színterénél bábaszkodott. Az egyesülés legfőbb ellenezője viszont Szentkirályi Mór volt. Pest egykori főpolgármestere, aki többek között is főhözta érvelt, hogy az erősen németizáló Buda és Óbuda el fogja németesíteni az ifjú, akkor már gyerekkelemben járó Pestet. (Hogy ez milyen nevetéses érv volt, ma láthatjuk igazán.) Makacs ember volt Szentkirályi Mór, aki mint kevesen tudják csak azért hívta el tekintélyes állást mert nem szívalhatta Thaisz Eleket, a rendőrség akkori főkapitányát. Ez a makacs ember érvelt éppílyt legjobban az egyesülés ellen. Hivatkozott arra is, hogy Buda főmárád adósságát majd Pestnek kell kifizetnie s egy ilyen lépés egy város életében szemléletes a teljes csőfél. Buda pártján Andráshy László és Gombás Tivadár érvelt az egyesülés ellen. A nagy hangzavarban végre Óbuda is szóba kért. Harter Pest polgármestere is volt Óbuda utolsó polgármestere is viharosan tiltakozott a terv ellen. Vitakoztak, ankéztettek, végül is a képviselőház határozott: a három város Budapest néven egyesüljön. A képviselőház majd egy évtizedig vitálgatta — a bizottságoknál karöltve — az új főváros költészetét és közigazgatási tervét. Így került tárgyalás alá az új város létesítendő címe is, mert hiszen arra gondolni sem lehetett, hogy bármelyik város régi címe szimbóizálta az új születendő nagyváros címerét. Összeült hát azonnal egy szűkebb körű bizottság, hogy a följegyzett kéresek a fontos kérdéseket alaposan megvárgalja. Am ezeknél a tárgyalásoknál újabb ellentétek merültek föl. Respektíve: az elsősegít igények miatt. A bizottság által kiírt címertervezet-pályázatra beérkezett pályamű-

Ujabb lapbetiltások

Vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály államtitkár, a sajtóügyek kormánybiztosa, a miniszterelnök rendeletére az alábbi időszakok lapok megjelenését tiltotta be: A Budapestben megjelenő „Társaság” című időszak lap, „Szabószaklap”, „Tejgazdasági Szemle”, „Tejipari Közölny”, „Textilipar”, „Tündérújak”, „Magyar Kézimunka Újság”, „Ungarische Volkswirt”, „Urvezető”, „Ügyvédszé- vetségi Közölny”, „Vadászat, Halászat, Weekend, Turisztika”, „Vendéglátóipari Szemle”, „Vendéglősök Lapja”, „Vidéki Magyar Sütdőiparos”, „Világgazdasági Szemle”, „Világítás, Utépítés, Vízellátás”, „Villamosság, Rádió- kereskedők és Klisparosok Lapja”, továbbá a Fegyverneken megjelenő „Alföldi Örség” című időszak lapot.

Amíg Pest és Buda így hangoskodtak

az elsősegít jogért, addig szerény Óbuda valahogyan erősen kiszorult a címertervekből. Buda és Pest tonyos várkastélyával, ősi címerével egyformán szerepelt az új közös címeren, de Óbuda ugyancsak ősi címerlillomát egyik heraldikus sem tervezte bele az új címerbe. Egészen meglepődtek a háttérben szerénykedő ibolvárol, illetve óbudai lilliomról. Ezért azután a bíráló bizottság az összes beérkezett címerterveket kénytelen volt elvetni, mert végre a magára eszmélt Óbuda is hallatta szavát. A bizottság: Rómer Flóris, Horváth Árpád báró Nváry Albert és Dobelezky Imác tehát gondolt nagyot és merészet. Miért ne ők, a szakértők csinálják meg új címeret helyett, hogy rosszul sikerült pályaműveket bírálnak? A tervet tetőkövette. A négy tudós nekifutott rövid idő alatt megtervezte az új címet. Fatalmas pajzost rajzoltak, melyet közepén széles sáv — a Duna szimbóizálta — osztott ketté. A pajzs felső részében helyezték el azután Buda ősi, háromtornyú várkastélyát, míg a pajzs alsó részében Pest egytornyú várkastélyát került. A címer tetején a magyar Szent Korona helyezkedett el. A pajzsot fölőlről Pest városa I. Lipót császár által adományozott griffmadara, balról Buda ősi oroszlánja tartja. A tudósok szerint — legnagyobb meglepődésükre — elkészültek az új címerrel. Am örömteli kombináltságúvá vált a megtervezés nem volt átlátszó. Sőt, órási felmúlúsá vált a címer tervének a megjelölése. Buda, Pest és Bem utólagosan Óbuda szinte unisónó szórta a színdalmakat, bírálatokat az új címer tervéről fejére. — Hogyisne! — láadott ki a pestiek. — Mitket így kismennünk degradálni. Mégis Buda várkastélyát kerülő a címer felső részébe és s mi kastélyunk alulra szorult. Ezt nem tűrhetjük. Pest a nevesebb s erőbb, az erősebb fejlődésképebb. Pestet illeti mindenképpen az elsőseg.

A budánk gúnyosan mosolyogtak

s pestiek hangoskodásán. Ősi származásukra hivatkoztak s jogokat hangoztattak. Hogyisne. Az ő jogukat már Zápolya János király is elismerte aképpen, hogy 1533-ban nemesi levelet adott a városnak. Hol vannak ettől a nemesi pestiek? Hiszen Pest csak 1703 óta za-

Ujabb zsidórendeletek

Be kell szolgáltatni a zsidó irodalmi műveket Felülvizsgálják a kivételezettek mentesítő okiratait. A hivatalos lap vasárnapi száma kormányrendeletet közöl a magyar szellemi életnek a zsidó szerzők írói műveitől való megóvása tárgyában. A rendelet értelmében zsidó szerző írói művét többszörösen, közzétenni és forgalombahozni nem szabad. Tudományos tárgyú írói mű többszörösítésére közzétételére és forgalomba helyezésére közérdekből avallás-és közoktatásügyi miniszter a miniszterelnökkel egyetértésben kivételesen engedélyt adhat. A rendelet mellékletében felsorolt zsidó szerzők műveinek a kiadónál, nyomdavállalatnál, kereskedőnél és általában a forgalomba hozatalát vagy terjesztését foglalkozó — akár természetesen, akár jogi személy által fenntartott — vállalatnál lévő és forgalomba hozatalra szánt példányait terjesztési, kölcsonadni, vagy bármilyen módon használatba bocsátani nem szabad. Az említett vállalatok, úgyszintén a könyvtároszónással foglalkozó vállalatok, valamint a nyilvános könyvtárak, továbbá az egyesületi, iskolai, intézeti és az egyéb olyan könyvtárak vezetői, amelyekből könyveket bárkinek vagy a személyek bizonyos körének (egyesület vagy társaság tagjainak, iskolák tanulóinak stb.) olvasásra vagy egyéb használatra kiadnak, kötelesek a fentebb meghatározott műveknek forgalombahozatalára, kikölcsönzésére, vagy könyvtári használatra szánt példányait e rendelet hatálybalépésétől számított 15 nap alatt kimutatásba foglalni és a kimutatás öt azonos példányát az említett határidőben a sajtóügyek magyar királyi kormánybiztosához (Budapest, I., Úri-utca 18.) bemutatni. A hivatalos lap közli az I. számú jegyzékét is azoknak a zsidó szerzőknek, akiknek műveit a rendelet értelmében a közforgalomból ki kell venni. A jegyzékben foglaltak névsora a következők: a) Magyarországiak: Abádi Imre (Dunajec), Adorján Andor (Lachenberger), Ágai Adolf (Rosenzweig), Andai Ernő (Achsehrad),

Reggel 9-től este fél 6-ig tarthatók nyitva az üzletek

Hétlőn is ki kell nyitni. A hivatalos lap vasárnapi száma közölte a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter rendeletét, a nyitl árusítási üzletek nyitása és zárása idejének újabb szabályozásáról. A rendelet értelmében a nyitl árusítási üzletek — az élelmiszer- és tüzelőanyagkereskedéseket kivéve — a hét minden napján, a hétfő is beleértve, reggel 9 órától este fél hatig, szombaton este 7 óráig tarthatók nyitva az ország egész területén. Az élelmiszer- és tüzelőanyagkereskedések éppílygy, mint eddig, az illetékes helyi hatóságok által megállapított nyitvatartási idő alatt tarthatók nyitva. Budapestben tehát az eddigi rendnek megfelelően reggel 6 órától este 7 óráig, déli 1 órától 3-ig tartó ebédsszünet mellett lehet az élelmiszer- és tüzelőanyagüzleteket nyitva tartani. Azok a nyitl árusítási üzletek, melyek a rendeletben részletezett elsőrendű közszükségleti cikkekkel árusítanak, (élelmiszer, tüzelőanyag, textil, ruházati cikkek, vasárú stb.) reggel 9 órától este fél hat óráig (élelmiszer- és tüzelőanyagkereskedések 7 óráig) szombaton este pedig az említett valamennyi üzlet este 7 óráig köteles nyitva tartani.

csak közigazgatását, hanem az éppoly fontos, vagy még fontosabb művészetét és kulturáját is.

Ujabb zsidórendeletek

Be kell szolgáltatni a zsidó irodalmi műveket Felülvizsgálják a kivételezettek mentesítő okiratait

Antal Sándor (Adler), Balázs Béla (Bauer), Ballagi Ernő (Bloch), Barát Endre (Breuer), Barta Lajos, Barte Sándor, Bede Job (Rosenberg), Bekkefi (Beckffy) László (Kann), Benámy Sándor (Berger) Sándor, Bernstein Béla, Biró Lajos (Blau), Boros László (Beimel), Boros Mihály (Weiner), Böhm Vilmos, Bródy Sándor, Buchinger Manó, Buk Miklós, Bús-Fekete László (Trauerstchwartz), Dénes Gyula (Freireich), Dénes Zsófia (Deutsch), Dévény Jenő (Deutsch) Drégely Gábor (Dessauer), Erdős Renée (Ehrenthal), Fábian Béla (Feuermann), Falus László (Frankl), Faragó Jenő (Frankfurter), Fazekas Imre, Felékly László (Füchsl), Fényes Jenő (Feuerwerker), Fényes Samu (Fein), Füst Mian (Füsti), Gábor Andor (Greiner), Gál Imre (Grünfeld), Gárdos Marietta (Grünfeld), Garval Andor, Gelléri Mór (Glück), Gellert Oszkár (Goldmann), Gergely Győző (Unger), Gergely Sándor, Giszka János (Widder), Göndör Ferenc (Krausz), Halmi Bódog, Halmi József, Hatvány Lajos báró (Deutsch), Hatvány Lili báróné (Deutsch), Ignóus (Veigelsberg), Ignóus Pál (Veigelsberg), Indig Ottó, Jászai Samu, Jászi Oszkár (Jakubovics), Jób Dániel (Ziffer), Kabos Ede (Rosenberg), Kacsér Illés (Kais), Kachána Mózes, Kenéz-Kurländer Ede, Kiss József, Kner Izidor, Kóbor Tamás (Berman), Kóbor Némli, Korcsmáros Nándor (Reich), Kunfi Zeigmond (Kohn), Lakatos László (Kellner), Lázár Miklós (Lederer), Lengyel Menyhért (Lebovits), Lenkei Henrik (Guttman), Lukács György (Löwinger), Markovics Radion, Márkus József (Márkus), Szatmari Mór (Gottlieb), Szép (Schön), Szilágyi Géza (Silbermann), Váronyi Vilmos (Weiszfeld), Weltner Jakab, Zólti Béla (Steiner).

4 kivételezettek mentesítő okiratainak felülvizsgálása

A Budapesti Közölny vasárnapi száma közli a magyar királyi miniszterelnök rendeletét, amely szerint a belügyminiszter felülvizsgálja a zsidó részére az ellenfordáraml, továbbá a visszacsatolt területi érdemek alapján az Országos Vitézi Szék, a felvidéki miniszter, Kárpátalja kormányzó biztosa és a miniszterelnök által annakidején kiadott mentesítő okiratokat. Az említett okirat birtokosa köteles az 1944 május 15-éig a belügyminiszterhez beértesíteni. A felülvizsgálást véleményező bizottság készíti elő, a bizottság tagjait — még pedig egy tagját és egy póttagját az Országos Vitézi Szék kijelölése alapján — a belügyminiszter nevezi ki. A mentesítés tárgyában a belügyminiszter a bizottság indokolt javasata alapján határoz. A belügyminiszter az eredeti okirat benyújtása alkalmával tanusítványt ad az okirat felülvizsgálást véget való benyújtásáról. Ez a tanusítvány a mentesítő okirat felülvizsgálásának befejezéséig az eredeti mentesítő okiratot pótolja. A rendelet hatályba lépésétől számított harminc nap alatt a belügyminiszterhez benyújtott kérelemben kérhetik a mentesítő okirat kiadását olyan személyek is, akik eziránti kérelmet még nem terjesztettek elő. Kérelmet olyan nemzsidók is előterjeszhetnek, akiknek házastársa vagy gyermeke zsidó. Az Országos Vitézi Szék a hozzá korábban benyújtott és eddig még el nem bírt kérelmeket — tekintettel egyfelől azok nagyobb számára, másfelől az Országos Vitézi Széknek nagyjelentőségű más munkakörében való teljes elfoglaltságára — most már közvetlen elbírálás végett a belügyminiszterhez teszi át.

Berlin felett 104 ellenséges gépet lőttek le szombaton

Berlin, április 30. Az Interinf értesülése szerint az északamerikai bombavetőkötelékek és kísérő vadászgépek ellen folytatott harc, az eddig beérkezett részletjelentések szerint majdnem az egész Birodalom területe felett tartott és valóságos hajtvadászattá fejlődött abban a pillanatban, amikor világossá vált, hogy az északamerikai gépek a birodalmi főváros ellen alarnak szállni. Az időjárás az északamerikaiaknak kedvezett és igyekeztek is kihasználni az előnyt. Brandenburg és Berlin fölött a feltornyosult gomolyfelhőkben kerestek védelmet a német vadászok és a bombavetőgépek ellen.

szok és a légvédelmi tüzérség által lelőtt vadászgépek száma még nem ismeretes. Számolhatunk az- zal, hogy a megsemmisített négy- motoros bombavető gépek száma még emelkedik, mivel néhány köteléktől még nem érkezett jelentés.

sebesült. Megsebesült a vonat egészségügyi személyzete is. A kórházvonatnak majdnem minden kocsija súlyosan megsérült. A kocsikon a nemzetközi előírásnak megfelelően úgy a tetőzeten, mint az oldalakon feltűnő helyen ott volt a vöröskereszt. A kocsik oly súlyosan megsérültek, hogy a vonat csak nagyon lassan folytathatta útját. A nagyszámú megsérült kocsikból arra lehet következtetni, hogy tekintettel az alacsony támadási magasságra is, nem vélelten, hanem szándékos támadásról van szó. (MTI)

Berczelly-Maszlay-Rajcsányi-Gerevich Palócz sorrendet várunk a nagyváradi kardbajnoki viadalon

Az 1914-es évet Szent László királyunk emlékeztetére Szent László sportév- né nyitvánították. Ebből az alkalomból híres emléktű árpád- nazi királyok váro- sában Nagyváradon rendez meg a Ma- gyar Vívó Szövetség a kardbajnoki via- dalt. A verseny döntőire csak lapunk megjelenése után vasárnap késő este kerül sor, az eredményeket tehát testvérállamban a Magyar Szóban közöljük.

A döntőben kilenc vívó került. Őt tiszt: Maszlay Ernő, Berczelly százados, Németh, Csizsár és Papp főhadnagyok, harcra MAC-ista: Rajcsányi, Palócz és Gerevich, továbbá a BEAC Nedeczky dr-a. Az előmérkőzéseken Maszlay az 1913-as kardbajnok veretlenül szerepelt. A győztest ennek elenére Berczelly Tiborban látjuk, míg mögötte érzésünk szerint Maszlay, Rajcsányi, Gerevich, Palócz, Németh, Papp Nedeczky dr, Csizsár lesz a sorrend. Bizonyos, hogy Nagyvárad közön- sége olyan vívócsatákat lát a fel- díszított Kultúrpalotában, melyhez hasonló vidéki közönség még nem ért meg.

Részletek a szombati légiharcokról

Berlin, április 30. Az Interinf légügyi tudósítójának megállapítása szerint az északamerikai bombavetőkötelékek és kísérő vadászgépek ellen folytatott harc, az eddig beérkezett részletjelentések szerint majdnem az egész Birodalom területe felett tartott és valóságos hajtvadászattá fejlődött abban a pillanatban, amikor világossá vált, hogy az északamerikai gépek a birodalmi főváros ellen alarnak szállni. Az időjárás az északamerikaiaknak kedvezett és igyekeztek is kihasználni az előnyt. Brandenburg és Berlin fölött a feltornyosult gomolyfelhőkben kerestek védelmet a német vadászok és a bombavetőgépek ellen.

gyorsabban fordulva a menekülést választotta. Az egyik német vadászkötélék szembeszállt egy magasban repülő Thunderbolt-gépekből álló alakulattal. Az amerikai vadászok már nem térhettek ki a légi harc elől, közben az amerikai gépek ledobták tartalék üzemanyagukat és ezzel feladták befejezésére alkalmatlanul váltak. A német vadászok ezzel már el is érték céljukat, négy Thunderbolt lelövése és több megrongálása után abbahagyták a légiharcot és rávetették magukat a zárt hullámban repülő négy- motoros gépekre.

TAVASZI VASUTI UTMUTATÓ

menetrendkönyv jelent meg Komlósi Vilmos szerkesztésében és kiadásában. Tartalmazza a hazai vasutak menetrendjét, a megállóhelyek és kisebb állomások kihagyásával, a balatoni vonalak részletes menetrendjét, valamint a menetdíjszabást.

Vitéz Csikós Jenő könyve TUL A KÁRPATOKON...

Vitéz Csikós Jenő írói működését a „A második front”, „Lélek a vártán” és többi könyvéből már jól ismerjük. A katonairó irásának mélysége már többször megfogta lelkünket. Mostani legújabb könyve: „Tul a Kárpátokon” a szláv világ rejtélyeit tárja elénk. Ötven kilométeres utat tett meg a szerző a háború forgatagában a Kárpátoktól a Donig. Az út élményeit írás, eleven sorokkal tárja elénk. Minden mondata érdekes, élvezetes és ebben az írásban az orosz pogári életet ismerteti meg velünk tökéletes riporterli készséggel. Figyelme mindenre kiterjed, az eseményektől, az orosz nép tragédiájától megdöbbentő erővel bontakozik ki a könyvön át a világ legzordabb országának legszűkebb népi életét és fizikai lerongyoltságát. Akik nem jártak végig a keleti hadszínter városait, azok is az íróval együtt látják a „Tul a Kárpátokon...” könyvben az író meg- látásait a keleti szlávok életét (Stádium).

A terepülésnél az amerikai bombavető gépek előtt Mustang-gépek igyekeztek megtisztítani az utat, de nem tudták megakadályozni, hogy a bombavető gépek első hulláma, amely védekezés céljából Braunschweig fölött szerencsésen fölzárkózott, ne kerüljön a német vadászok támadásainak pusztító sodrába. Az egyik rendkívül feladatokkal megbízott kis harci kötelék, amely mindössze öt német vadászgépből állott, néhány percen belül hat amerikai bombavetőt lőtt le és sértetlenül repült tovább a harc színhelyéről. Egyik gépet sem érte rongálódás. A heves német vadászharciak több amerikai bombavető alakulatot kényszerített arra, hogy bombavetőt még az Elba vonala előtt le teljesen fejezzék le és

Amerikai repülők 30 méteres magasságból tüzeltek egy német kórházvonalra

Berlin, április 30. Minden keletfriz helységek között 30 méter magasságból kegyetlen és nemzetközi jogellenes módon a haditengerészet egy német kórházvonalát támadták meg. A sebesültek egy része újból súlyosan meg-

sebesült. Megsebesült a vonat egészségügyi személyzete is. A kórházvonatnak majdnem minden kocsija súlyosan megsérült. A kocsikon a nemzetközi előírásnak megfelelően úgy a tetőzeten, mint az oldalakon feltűnő helyen ott volt a vöröskereszt. A kocsik oly súlyosan megsérültek, hogy a vonat csak nagyon lassan folytathatta útját. A nagyszámú megsérült kocsikból arra lehet következtetni, hogy tekintettel az alacsony támadási magasságra is, nem vélelten, hanem szándékos támadásról van szó. (MTI)

Elrabolta saját gyermekét — hat hónapi börtönnel büntették

Gyermekrablás büntetével vádoltan került a székesfehérvári büntető törvényszék elé Seres József 38 éves, csúszki alkalmi munkás. Az ügyész vád szerint hosszabb ideig vadászás- ságban élt egy leánnyal. Az együtt- élésnek következményeként két évvel ezelőtt egy kisfiú született. Később összeveszték valaminek és a leány otthagya Seres Józsefet, aki nem sokkal ezután Budapestre utazt és ott állt munkába. A múlt év őszén a népszerűsége miatt a falujába és felkereste a vidnyászár- sá és próbált vele kibékülni. Ami kor fátadozása s kezelen maradt legújabb annyit szeretett volna elérni, hogy a kisfiút magával vihesse. Amikor a szép szó eredménytelen maradt, Seres erőszakhoz folyamodt. Kiszakította a leányt a kezéből a gyermekét és elfutott vele. Feljelentés folytán a csundorség honnabb nyomozást végzett az ügyben és ennek eredményeképpen meg állapította, hogy Seres a kisfiút az egyik menhelyen elhelyezte. Nyen előzmények után tárgyalta a tör- vényszék a gyermekrablási ügyet. A törvényszék lefolytatotta a bü-

nyújtási eljárást és a perbeszédék után Seres Józsefet a vád szerint gyermekrablás büntetésében mondoita bűnösnek, azontól több enyhítő körülményt vett figyelembe és hat hónapi börtönbüntetéssel sújtotta.

A befűgyminiszter jóváhagyta a Társadalmi Turul Szövetség a lapszabályait

Ami a korábbi liberális kormány egy évig érihető okból halogzott, az most megtörtént néhány nap alatt. Vitéz János Andor befűgyminiszter átírva a Turul Szövetség nemzet- szervező működésének fontosságát a napokban jóváhagyta a Társadalmi Turul Szövetségnek annakidején felbőb nyomára módosított a lapszabályait. Ertésülünk szerint a negyedérszá- zados hasáfnak működésére visszatekinthő szervezet a közeljövőben újra foly- tatja azt a nemzeti irányú működé- sét, amelyet eddig is a szélsőjobbol- dali eszmék irányítottak és amelyet éppen ezért az utóbbi években ter- veszerűen megbénítottak.

Levente bajnokság: BSzKRT—TRT 5:0 (5:0)

A villamoscsapat hengerelt. Gól- lövők: Varga (2), Solyom (2) és Zola. IX. kor. LE—VIII. kor. LE 10:1 (6:1) A ferencvárosi leventék kitűnő csapata fényesen győzött. Góllövők: Soós (3), Hegedűs (3), Bálint (2), Hor- vát (2), illetve Nagy.

Uj 100 yardos hűgyűző-világrekord született

Egy Koppenhágában megrendezett úszóversenyen Fritze Nathansen kisasszony a 100 yardos gyorsúszás- ságban 59.4 mp-es idővel 1/10 ed ma- sodperccel többszörnyalta honfitársá- nak Kirsten Sörensennek 59.5ös vi- lágrekordját.

Kosárlabda bajnokság:

A kosárlabdabajnoki mérkőzések legutóbbi fordulójában hét mérkőzést játszottak le az alábbi eredmények- kel: I. o. férfi bajnokság: MAFC—BBTE 35:25 (19:13), Kassai Főis- kola—Piros, feketék 51:21 (29:6), Fu- tura—ESE 53:44 (25:18), I. o. női bajnokság: NAMI—NTE 34:33 (12: 20), Futura—Mechanika 33:7 (16:5), BBTE—Gamma 52:16 (31:7), II. o. női bajnokság: Habselyem—Chinoup 47:25 (19:12). A mind népszerűbbé váló kosárlabda közönség tekintet- tel meg.

Vitéz Aronffy Janky Béla százados és Pintér István a honvéd tiszthelyettesek céllövőversenyéről

Vitéz Aronffy Janky Béla nem- csak a levegő labdarugók és a kato- na válogatott vezetője, hanem a Honvéd Tiszthelyettesek Sport Egye- sületének is elnöke. Rádásul elnöke egy kis amatőr ferencvárosi gardá- nak a Fer. Törökcsanak továbbá miniszteri biztosa a Vasasból lett Ki- nizsinek. Aronffy százados tehát valóságos sportérté és hogy mily- len eredménnyel, azt a reá bizott egyesületet sikeres szereplése igazol- ja. A népszerű sportvezető a HTSE céllövő versenyéről így nyilatko- zott: — A HTSE céllövő versenye a harcászati szempontok szem előtt tartásával kerül megrendezésre. Az egészen újszerű versenykiírást nagy érdeklődéssel várják a lövészek s hiszem, hogy azon jó eredményekkel ruhózkodnak majd ki a legkatonásabb sportág versenyzői. „A sport mindég honvédelem!” Bélyd kegyelmes úr örökbecsű felmondását tartotta szem előtt a HTSE, amikor a legkorszerűbb és a legcélszerűbb sport, a céllövés továbbfejlesztésére tett komoly lépé- sek. A HTSE május 6-án és 7-én rendez meg első hadipuska ver- senyét és közelharc lövőversenyét a nagyteremű katonai lövöldében. Ez a küzdelem komoly erőpróbára teszi versenyzőinket. A feltételek igen ne- hezek. A verseny érdekessége, hogy azon céllövőknek most először nyí- lík alkalmuk a közelharc lövészetben való versenyzésre. A verseny telje- sen a honvédelmi célokat szolgálja, hiszen a résztvevőket különböző és váratlan feladatok megoldására készí- teti.

és Balázs József lövészszakosztály vezetővel — minden dicsegetet meg- érdemel munkájáért.

A versenyről Pintér István, a doita: — Lövészversenyt ilyen irányú me- rendezésre, illetve ennek kísérlete- zésére az adta a gondolatot, hogy versenyzőink tudását különböző jelle- telek mellett is kipróbáljuk. Még nem tudunk párhuzamot vonni a régi és az új versenyművek közt. A célse- rűséget még most keressük. Annnyit azonban megállapíthatok, hogy az eddigi versenyformáknál főleg a lö- vészeti szempontot jutott kifejezés- re, míg az általunk felvetett verseny- gondolat a harcászati szempontokat is szerepeltetni kívánja. A harcászati szempontok — foly- tatja az alelnök — a lövésznél éber figyelemben, a helyzet gyors felü- mérésében és azt ezt követő helyes elhatározásban, majd a cselekvőké- pességben és az önállóságban jutnak kifejezésre. Ennél a versenynél — szerintem — az igazi lövészt, szükség esetén pedig a harcost ismerjük meg, aki lövészeti tudása mellett harc- szati érzékével is tanuságot tesz. Meg kell emlékeznem — fejezte be szavát Pintér István — hogy az OMLSZ támogatásáról, amely a leg- messzebbmenően nyilvánult meg. A HTSE verseny megrendezésével áttört munkát végez és követendő példát állít fel a többi egyesület számára. Ma, amikor tiszthelyette- seink versenyzőinek és tagjainak leg- többje szolgálati beosztása folytán a versenyen nem jelenhet meg, ez az újszerű küzdelem megindítása a rendesnél is nagyobb feladatot elé állítja a rendező egyesületet. A HTSE vezetősége — élén vitéz Aronffy Jan- ky Béla elnökkel, Pintér alelnökkel

Labdarugó eredmények: VALLALATI BAJNOKSÁG: Lehel—MMSC 3:2 (2:1)

A Béke utcában lejátszott mérkő- zésen Tüllner (2) és Kocsis, illetve Vass és Dach lötte a gólokat.

Ganz hajógyár—BoSC 6:0 (2:0)

A Pozsonyi úti mérkőzésen Molnár (3), Pintér, Landek és Kellner gól- javila hatalmas győzelmet aratott a Ganz hajógyár csapata.

KANSz bajnoki mérkőzések: Gazdak Biztosítója—Mezőgazdak 2:1 (0:0)

Hatalmas küzdelmet vívott a két csapat. Szegeőti és Pézses, illetve Járomi rúgta a gólokat.

Fegyvergyár — Földmívelésügyi Minisztérium 2:2 (1:1)

A két csapat nagy harc után döntetlenül végzett egymással. A mérkőzés a 2-ik félidőben félbesza- kadott, amikor Dudást a Fegyvergyár- ból kiállította Poroklás játékvezető. Góllövők: Gortvöl és Pilsik, illetve Békés és Kecsmár.

A Magyar űget verseny Egyesülete 1914 május 3-án d. u. 2 órai kezdettel űgetőversenyeket rendez

Kispest—Ujpest 2:1 (2:1)

Noha végig az Ujpest kémadott öt- letesebb csatárlátással a kispestiek szerezték meg a győzelm. Mészáros fejte az első gólt, majd Titkos a tizenhatosról újabb gólt szerzett. Az Ujpest Zsengeller révén széptett. Ki- tűnt Puskás, Titkos és Mészáros, il- letve Pozsonyi, Balogh L.

DVSC—Beszkárt 4:0 (0:0)

A debreceni csapat ezzel a győzel- mével elkerülte a kiesést. A gólokat Szabó, Sidiák, Zilahai, majd újból Szabó rúgta. A mezőny legjobb em- bere a debreceni Szabó volt.

GYARAKI és GRUBAUER GYŐZT A GAMMA MEZEI VERSENYEN

A görögbetűs egyesület atlétikai szakosztálya házi versenyt rendezett a budai atléták számára. A jól sike- rült versenyen a következők erede- mények születtek: Ifjúságiak: 1. Gyarakai, 2. Mersics, 3. Kapcsa, 4. Várcsi, 5. Kirner; Seniorok: 1. Grubauer, 2. Aszalay, 3. Bálványosi, 4. Benkóvits, 5. Káponics.

VIRRADAT

Megjelenik minden hétfőn Felelős szerkesztő és kiadó: Bornem GÁBOR. Kiadóvállalat: VIRRADAT KIADÓVÁLLALAT Kft. Budapest, VIII., Gyulaf. Pál-utca 14. szám. Te- lefon: szerkesztőség: 146-235. Kiadóh- vatal: 146-243. Előfizetési ára egy évre 10 P. Postacsekk száma: 37849

Zsidó hirdetést mi nem közöltünk!

Adakozz a 151.006 sz. csekkzámlán a bombakárosultak javára!